

Lunds framtida avloppsrening

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- att Lunds kommun fortsatt har som avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne,
- att fastställa befolkningsprognosen för Lunds kommun till 140 000 personer år 2030 samt 175 000 personer år 2050,
- att Lunds kommun förbinder sig att stå för sin del av utredningskostnaden,
- att hemställa att VA SYD säkerställer fortsatt drift vid Källby Avloppsreningsverk fram till att en ny lösning tas i bruk,
- att hemställa att VA SYDs förbundsstyrelse i samråd med medlemskommunerna utarbetar förslag till projektplan innehållande organisation, ansvar, roller, tidplan och kostnader samt principer för hur budgetavvikelser ska hanteras i projektet,
- att hemställa att VA SYD utarbetar förslag till fördelningsnyckel för kostnaderna i samråd med medlemskommunerna.

Kommunstyrelsen beslutar

- att utse en förhandlingsdelegation med uppdrag att följa projektet och genomföra förhandlingar inför ett ev. genomförandeavtal.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Lund beslutade 2016 att inriktningen är att Lunds avloppsvattenrening skall ske vid den lokalisering som finns vid Sjölunda i Malmö.

VA SYDs förbundsfullmäktige hemställer nu hos kommunfullmäktige i Burlöv, Lomma, Lund och Malmö att senast februari 2021 ta följande beslut.

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

- a) Kommunen har som avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne på det sätt som beskrivs i ärendet.
- b) Uppgift om kommunens befolkningsprognos i bilaga 1 bekräftas för 2030 och för 2045 som används för ansökan av miljötillstånd [alternativt ersätts med kommunens val av befolkningsprognos].
- c) Med detta inriktningsbeslut förbinder sig kommunen genom sitt VA-kollektiv att stå för sin andel av utredningskostnaderna enligt de principer som beskrivs i ärendet.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-01-18 Lunds framtida avloppsrening
- Kommunkontorets Rapport 2021-01-18 Lunds framtida avloppsrening
- Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2016-12-20 § 305 hemställan om beredning
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2020-11-04 § 336 Lunds framtida avloppsrening
- Protokollsutdrag från förbundsfullmäktige VA SYD 2020-10-23, Dnr 20/01795 Förslag till inriktningsbeslut inför fortsatt process för VA SYDs program Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne med bilagor:
 - Bilaga 2 Hållbar avloppsrening – en första beräkning av ekonomiska konsekvenser
 - Protokollsutdrag VA SYD förbundsstyrelse 2020-10-15
 - Protokollsutdrag VA SYD Lunds äganämnd 2020-10-02
 - Tjänsteskrivelse VA SYD Inriktningsbeslut om utökad samverkan om avloppsvattenrening 2020-10-02
- VA SYDs rapport Lunds framtida avloppsrening – underlag som svarar på Lunds kommuns utredningsdirektiv 2021-01-18
- Ekologigruppens rapport Källby dammar efter reningsverkets flytt 2019-03-19
- Ekologigruppens rapport Förstudie av hydrologiska och biologiska konsekvenser i Höje å vid nedläggning av Källby avloppsreningsverk 2020-12-11
- PM Advokatfirman Foyen Juridisk bedömning av naturreservat

Ärendet

Bakgrund

Lunds kommun renar idag större delen av sitt avloppsvatten på Källby reningsverk vid Höje å. Sedan 2016 pågår det ett utredningsarbete gällande den framtida avloppsreningen i Skåne.

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

Kommunalförbundet VA SYD, som Lunds kommun tillsammans med Burlöv, Eslöv, Lomma och Malmö är en medlemskommun i, har i uppdrag att säkra hanteringen av medlemskommunernas vatten och avlopp. Flera av dagens avloppsreningsverk är gamla och kräver stora investeringar i framtiden.

Kommunfullmäktige i Lund beslutade 2016 att inriktningen är att Lunds avloppsvattenrening skall ske vid den lokalisering som finns vid Sjölunda i Malmö. VA SYD hemställer nu att medlemskommunerna bekräftar sin avsikt att föra över sitt avloppsvatten till Nya Sjölunda.

Utredning

Kommunstyrelsen har gett kommunkontoret i uppdrag att belysa ett antal frågeställningar inför beslutet. följande utredningsdirektiv gavs för uppdraget:

- Fördjupning av möjlig utveckling av nuvarande Källbyverk, utformning, investeringsbehov och driftkostnader.
- Bedömning av tillståndstid och teknisk livslängd av Källbyverket – framtida investeringar.
- Redovisning av nödvändiga åtgärder vid befintligt Källbyverk fram till möjlig avveckling.
- Redovisning av konsekvenserna för ekologisk status och flöden av de båda alternativen för recipienten Höje Å.
- Redovisning av konsekvenser för miljön vid ett avvecklat kontra bibehållet Källbyverk för dammarna.
- Redovisa förslag till åtgärder för dammarna.
- Beskriva konsekvenserna för naturvärden och rekreation vid de båda alternativen.
- Vilka begränsningar kan inrättandet av ett naturreservat ha för en fortsatt verksamhet på längre sikt vid Källby avloppsreningsverk,
- Avloppsreningsverkets påverkan på naturreservat, skyddsavstånd mm för båda alternativen.
- Redovisning av detaljerad projektplan, uppdaterade kostnadsberäkningar samt kostnad för Lunds Kommun och dess VA-abonnenter av Sjölunda-alternativet.
- Redovisa de ekonomiska konsekvenserna och kostnadsfördelning – för de olika alternativen.
- Redovisa driftskonsekvenser för VA SYD (två verk istället för ett + uppgradering istället för nytt).
- Redovisa de båda alternativens konsekvenser för den översiktliga planeringen för området.

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

- Utredningen ska innehålla en tydlig jämförbarhet vad gäller de totala kostnaderna för de olika alternativen.
- Utredningen ska vara klar med ambitionen att den utsatta tidplanen från VA Syd kan efterlevas.

Sammanfattning

Utredningen konstaterar sammanfattningsvis att det slutliga beslutet om var Lunds kommun långsiktigt ska behandla sitt avloppsvatten bör baseras på ett flertal faktorer.

- Områdets utveckling
- De ekonomiska konsekvenserna för Lund av föreslagen avloppsreningslösning
- Vilka kommuner som väljer att ansluta sig.

OMRÅDETS UTVECKLING

Det är viktigt att belysa de samhällsekonomiska konsekvenserna på lång sikt. Var och hur mycket Lunds kommun ska växa de närmaste 20-30 åren med hänsyn till restriktioner som begränsar tillväxt, produktiv jordbruksmark osv behöver säkerställas. Hur nyttjar vi redan gjorda investeringar i infrastruktur såsom vår nya station vid klostergården samt vad det skulle innebära för alternativa kostnader om motsvarande tillväxt ska ske i andra delar av kommunen? Utvecklar vi ett reningsverk på befintlig plats riskerar vi att begränsa utbyggnads-möjligheterna i Källby och i Lunds kommun. Samtidigt bör kostnader för rivning, sanering och återställning av området vid en flytt av reningsverket också tas med i en samhällsekonomisk analys.

På lång sikt bedöms området som en självklar utbyggnadsriktning inte minst som grannkommunen har stora planer för området. Det pågår ett arbete med att uppdatera den nuvarande Utbyggnads och boendestrategin för Lunds kommun som kommer att fastställa prioriteringar och utbyggnadsordning.

Kommunfullmäktige förväntas i januari 2021 besluta att inrätta ett naturreservat i Höjeådalen. Området ligger sydväst om Lunds stad och utgör en grön korridor längs med Höje å mellan Värpinge och Höjebromölla. Området är ett populärt när-rekreativsområde för boende i Lund samt Värpinge by och förslaget till naturreservat omfattar i dagsläget cirka 68 hektar.

I de redovisade alternativen för utbyggnad av avloppsvattenbehandling vid Källby är det mycket stora skillnader i kostnader. Skillnaderna härrör främst från helt olika förutsättningar och krav på omgivningspåverkan.

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

Båda förslagen till fortsatt drift av Källby reningsverk är möjliga. Vilken utformning man väljer beror på hur man vill utveckla området. Om kommunen väljer att utveckla Källbyområdet med bostäder och verksamheter är bedömningen att anläggningen behöver kompletteras med övertäckning och luktreduktion. Kostnaden är då i stort sett jämförbar med alternativet att överföra avloppsvattnet till Sjölunda.

För ett alternativ med fortsatt behandling av avloppsvatten vid Källby bör en ny kostnadskalkyl genomföras med förutsättningar som är gemensamt beslutade och grundar sig på en samsyn mellan Lunds kommun och VA SYD.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Kalkylerna avseende såväl investeringarna som driftkostnaderna är för osäkra för att det i detta läge ska vara möjligt att dra slutsatser kring vilken totallösning som är bäst ur ett ekonomiskt perspektiv för Lunds kommun.

För att kunna göra en ordentlig analys krävs både mer säkra uppgifter om investeringarnas storlek, och mer uppgifter om hur marken runt Källby förväntas användas vid överföring till Malmö.

Dessa uppgifter kommer att växa fram under den fördjupade utredning och projektering som kommer att genomföras under 2021, förutsatt att Lunds kommun beslutar om fortsatt inriktning mot att fortsätta och fördjupa utredningen mot den regionala investeringen med överföring till Malmö Sjölunda.

REKOMMENDATIONER

Utredningen ger följande rekommendationer:

- En förhandlingsdelegation bör utses som tillvaratar Lundabornas intressen med uppdrag att följa projektet och genomföra förhandlingar inför ett ev. genomförandeavtal.
- Den regionala lösningen är ett stort projekt som innehåller många risker i genomförandet. En tydlig projektplan som redovisar organisation, ansvar och roller, kostnader och tidplan behöver tas fram i nära samråd med kommunerna. Principerna för hur budgetavvikelser ska hanteras i projektet måste klargöras och säkerställas.
- Det finns fortfarande alltför stora osäkerheter i presenterade kalkyler samt när i tid de olika investeringarna infaller. Dessa

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

risker måste klargöras i god tid före ett genomförandeavtal kan förhandlas och tecknas.

- I underlaget saknas beskrivning av risker för fördyringar avseende Sjölunda framför allt avseende risk för mängdkrav, men även risker i genomförandet av en överföringsledning samt val av tunnel eller ledning.

Föredragning

VA SYDs hemställan handlar främst om att Lunds kommun tar ställning för att vårt befolkningsunderlag ska vara en del av tillståndsprövningen för Nya Sjölunda.

Lunds kommun föreslås därför bekräfta sin avsikt att ansluta sin allmänna avloppsanläggning till Nya Sjölunda inom Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne.

Lunds kommun ha tagit fram en befolkningsprognos för åren fram till 2050 och den visar en förväntad befolkningsmängd om 140 000 personer år 20230 samt 175 000 personer 2050. Dessa uppgifter föreslås användas i beslutet.

Lunds kommun föreslås förbinda sig att genom sitt VA-kollektiv att stå för sin andel av utredningskostnaderna enligt de principer som beskrivs i ärendet. Vattentjänstlagen – lag om allmänna vattentjänster reglerar att avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Det innebär att Lunds taxekollektiv bara kan förväntas ta kostnader som de kan anses ha nytta av. Kostnadsfördelningen bör därför hanteras i en fortsatt förhandling mellan medlemskommunerna.

Den regionala lösningen är ett stort projekt som innehåller många risker i genomförandet. En tydlig projektplan som redovisar organisation, ansvar och roller, kostnader och tidplan behöver tas fram i nära samråd med kommunerna. Principerna för hur budgetavvikelser ska hanteras i projektet måste klargöras och säkerställas.

En förhandlingsdelegation bör utses som tillvaratar Lundabornas intressen med uppdrag att följa projektet och genomföra förhandlingar inför ett ev. genomförandeavtal.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd mellan kommunkontoret, tekniska förvaltningen, stadsbyggnadskontoret och VA SYD. Magnus

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

Emanuelsson, ME Konsult Vatten och Energi AB, har utgjort sakkunnigt stöd till kommunkontoret i utredningsarbetet.

2021-01-18

Diarienummer

KS 2020/0738

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har stora ekonomiska konsekvenser för Lunds kommun och dess taxekollektiv. Det finns idag alldeles för stora osäkerheter och felmarginaler för att det ska gå att dra några egentliga slutsatser kring vilket alternativ som är det bästa ur ett totalekonomiskt perspektiv.

Christoffer Nilsson
kommundirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

VA SYD

Kommunkontoret, ledningsstöd

För kännedom:

Byggnadsnämnden

Tekniska nämnden